

Vroege opsporing darmkanker kan levens redden

Tekst *Arnoud Kluiters* • Fotografie *Levien Willems*

Goede informatie, herkenning van de signalen en vroege opsporing. Dat zijn de drie peilers onder terugdringing van het aantal ernstige gevallen van darmkanker. Het heeft allemaal met elkaar te maken. Wie goed is geïnformeerd, is eerder alert op signalen die kunnen wijzen op darmkanker en zal sneller naar de dokter gaan voor onderzoek.

Uit een publieksonderzoek van de Maag Lever Darm Stichting (MLDS) bleek vorig jaar dat een aantal alarmsignalen voor mensen geen reden is om naar de huisarts te gaan. Het is aanleiding geweest voor een advies om achterom te kijken na toiletbezoek.

De MLDS: 'Jaarlijks wordt bij bijna 12.000 Nederlanders de diagnose 'dikke-darmkanker' gesteld. Na borstkanker is darmkanker in Nederland meest voorkomende vorm van kanker. Ieder jaar overlijden ongeveer 4500 mensen aan deze ziekte. Het is van levensbelang dat mensen weten met welke klachten ze naar de huisarts moeten gaan. Dit geldt met name voor iedereen die ouder is dan 50 jaar. Klachten zoals bloed bij de ontlasting,

het gevoel hebben dat de darm niet volledig leeg is na toiletbezoek of een veranderd ontlastingspatroon, kunnen bijvoorbeeld wijzen op een poliep of een (beginnende) tumor in de darm.'

Bewustwording van de risicofactoren en van de alarmsignalen is belangrijk volgens deskundigen. 'Je kunt stellen dat in totaal ongeveer 5 procent van de Nederlanders tijdens zijn of haar leven uiteindelijk darmkanker krijgt', aldus prof. dr. Ernst Kuipers. Hij is hoofd van de afdeling MDL-ziekten en de afdeling Interne Geneeskunde van het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam. Maar het is ook één van de best behandelbare vormen van kanker, mits de diagnose in een vroeg stadium wordt gesteld. Ernst Kuipers benadrukt dit: 'Vroege stadia van darmkanker zijn nog vrij eenvoudig te behandelen. Maar op het moment dat de ziekte meer voortgeschreden is, nemen de mogelijkheden van behandeling en ook de kans op genezing heel snel af. Op tijd naar de dokter gaan bij de alarmsignalen is heel relevant!'

De aandacht voor darmkanker neemt steeds meer toe. De hele maand maart staat in het teken van deze ziekte. De Gezondheidsraad heeft het advies uitgebracht aan minister Klink om een bevolkingsonderzoek darmkanker in te voeren. Vlak voor het begin van de darmkankermaand heeft hij bekend gemaakt het komend jaar te benutten om een aantal knelpunten bij invoering in kaart te brengen. Pas daarna wordt er een definitief besluit wordt genomen.

Rondom darmkanker hangt nog altijd een taboesfeer. Mensen vinden het lastig om over hun stoelgang te praten en alles wat daarmee samenhangt. Er heersen misvattingen. Bloed bij ontlasting wordt nogal eens afgedaan als “dat zullen wel aambeien” zijn, terwijl het goed het begin van darmkanker kan zijn. De MLDS adviseert iedereen die bloed bij de ontlasting of op het toiletpapier aantreft om naar de dokter te gaan voor controle. Het vergroten van kennis én het doorbreken van het taboe rondom darmkanker, zijn de redenen voor een speciale darmkankermaand. De maand maart is internationaal uitgeroepen tot darmkankermaand. In dat licht worden allerlei activiteiten ontplooid. Nederland heeft een grote opblaasbare darm ingezet die vanaf maart langs allerlei ziekenhuizen rondreist en waar omheen voorlichtingsactiviteiten plaats vinden. Bezoekers kunnen door de darm lopen en zien hoe de darm ervan binnen uitziet. Darmpolipen en andere afwijkingen die in de darm kunnen voorkomen, zijn zichtbaar gemaakt.

Proeven

Vlak voor de lancering van de darmkankermaand maakte minister van Volksgezondheid Ab Klink in een brief aan de Tweede Kamer bekend dat hij het komend jaar wil benutten om een aantal knelpunten bij invoering in kaart te brengen. Op basis van de uitkomsten van de onderzoeken verwacht hij in het voorjaar van 2011 een zorgvuldig besluit te kunnen nemen. De Gezondheidsraad bracht medio november 2009 het advies uit om een bevolkingsonderzoek darmkanker in te voeren. Dat kwam er op basis van de bevindingen van twee proefbevolkingsonderzoeken in Amsterdam en Rotterdam. Vanaf 2006 is in deze regio's gekeken op welke manier de bevolking het beste kan worden benaderd voor de screening en welke test het beste werkt. Als de screening uiteindelijk wél doorgaat, betekent dit dat stapsgewijs alle mannen en vrouwen tussen de 55 en 75 jaar worden opgeroepen om een tweejaarlijkse screening op darmkanker te ondergaan. Daarbij wordt de screeningsmethode iFOBT (immunochemische Fecaal Occult Bloed Test) ingezet. Dit is een eenvoudige ontlastingsstest die mensen thuis kunnen uitvoeren. Uit de proeven in de regio's bleek dat deze test de minst belastende is en al na één screening wordt 65 procent van het totale aantal deelnemers met darmkanker opgespoord. De screening belooft grote gezondheidswinst op te leveren, omdat darmkanker al in een vroeg stadium kan worden gevonden. Er is berekend dat bij een opkomst van 60 procent van alle mensen

die worden opgeroepen om mee te doen aan de screening, al jaarlijks 1400 sterfgevallen door darmkanker kunnen worden voorkomen. Een direct gevolg van de mogelijke invoering van het bevolkingsonderzoek darmkanker is het vergroten van de capaciteit voor coloscopie (kijkonderzoek in de dikke darm met een dunne flexibele slang). Nu is die capaciteit nog te klein. Wordt er bij iemand in de ontlastingsstest verdacht materiaal gevonden dan is het wel zaak dat snel daarna een coloscopie kan worden uitgevoerd. Tijdens dit kijkonderzoek kunnen poliepen worden opgespoord en eventueel meteen verwijderd.

Stapsgewijs

De invoering van de screening gebeurt dan ook stapsgewijs. De MLDS, sterk vóór een bevolkingsonderzoek, hoopt dat de minister uiteindelijk positief zal beslissen, omdat er juist zo'n grote winst te behalen is bij vroege opsporing. Dikke-darmkanker geeft in een vroeg stadium niet altijd klachten. Sommige mensen krijgen pas klachten, wanneer de kanker in een vergevorderd stadium is. Deze mensen zouden bij een bevolkingsonderzoek wel eruit gepikt worden, zodat ze tijdig behandeld kunnen worden. Dikkedarmkanker is één van de best behandelbare vormen van kanker, als de diagnose maar in een vroeg stadium wordt gesteld. ●

Darmkankerlogboek

Deze maand is ook het Darmkankerlogboek van Rietje Krijnen verschenen. Het interactieve handboek is gebaseerd op de richtlijnen van Maag-Lever-Darmartsen en chirurgen. Stapsgewijs wordt de lezer langs het proces van diagnostiek naar behandeling geleid. Patiënten krijgen meer inzicht in hun behandeling en de afwegingen die kunnen worden gemaakt.

Alle informatie die mensen met darmkanker nodig hebben, kan erin teruggevonden worden. Naast praktische informatie zijn ook veel interviews opgenomen van mensen die darmkanker (van dichtbij) hebben (meegemaakt).

Prijs: 22,50 euro.

ISBN: 9789072219619.

Meer informatie op www.thoeris.nl.

